

NARODNI DNEVNIK

Ishaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20—, inozemstvo Din 30—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.
UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.
TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopis se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Za oblast, ne za demokracijo.

Z velikanskim tam-tamom piše esdesarski tisk, da se bo imel danes odločiti demokratični klub, če gre z Vukičevićem ali Davidovičem, z reakcijo ali napredkom, z Jugoslavijo ali beograjsko čaršijo, skratka, da bo jutri demokratični klub odločil, če se prične v Jugoslaviji pravo življenje, ali pa zapademo še nižje v mrtvilo.

Ta na skrajno alternativo postavljena politika je sicer silno priprosta, zato pa nič manj neresnična in utemeljena le v fantaziji. Kajti takšnih situacij, ko je šlo po besedah strankarjev in časopisov za isto alternativo, je bilo že več, a je vedno ostalo pri starem in sicer baš po krivdi onih, ki se sedaj tako silno napihujejo kot borci za demokracijo.

Samo malo spominov. Ko je šlo za to, ali naj bo Jugoslavija urejena centralistično ali federalistično, toda ne na škodo njenega edinstva, so bili baš gospodje Pribičević in njegovi tovariši, ki so najostreje nasprotovali Protiču in ki so najbolj veseli ploskali Pašiču, ko je zrušil Protiča.

In ko je bila pozneje sprejeta Vidovanska ustava in je bila parcelirana Slovenija in z njo obenem Hrvatska, kdo je bil na to delo bolj ponosen, ko g. Pribičević in njegovi tovariši. A danes bi hoteli ti isti gospodje prepričevati svet s svojimi proticentralističnimi frazami?

In pozneje? Ko je kljub vsemu prišlo do vlade bratskega sporazuma in je postal g. Davidović šef vlade, kdo je bil tedaj tisti, ki je s svojo nedoslednostjo zrušil to vlado. Ali ni bil to g. Radić? In kdo je bil zopet tisti, ki je razbil demokratični klub, ker se je g. Davidović deklariral za politiko sporazuma? Ali ni bil to g. Pribičević?

Pa kako je bilo z demokracijo pod PP-režimom? Ali je res treba tudi še vse to omenjati? Od vsega početka je bil Pribičević na skrajni desnici, od vsega početka je imela demokracija s Pribičevićem in njegovimi pristaši samo ta posel, da se je morala pred njim skrivati, sedaj pa naj bodo ti ljudje up in nada demokracije!

Res je, Jugoslavija nujno potrebuje demokratično vlado, ker samo na demokratični podlagi je mogoče združiti ves narod in izvesti one reforme, ki so Jugoslaviji nujno potrebne. Zato smo tudi mi svojedobno krepko povdarjali, da more biti Jugoslaviji v korist samo vlada obeh Ljub, ker sta tako Ljuba Jovanović v radikalnem klubu, ko Ljuba Davidović v demokratičnem, dokazala, da sta v resnici za politiko sporazuma, ki je bila predpogoj za popolno izvedbo enakopravnosti.

In da ni prišlo do te vlade že davno, sta preprečila samo Radić in Pribičević. Prvi s svojo polovičarsko in nezanesljivo podporo, drugi pa s svojim tem bolj zanesljivim in prav nič polovičarskim bojem proti demokraciji in narodnem sporazumu.

Sedaj pa naj bosta Radić in Pribičević napravil up in nada demokracije in enakopravnosti! Če se zdi to g. Davidoviću mogoče, če more on pozabiti na vse težke izkušnje, potem je to le dokaz, da ni dorasel veliki nalogi voditelja demokracije.

Kajti nobeni iluziji se ni udajati. Demokracija more zmagati le, če vodijo boj za njeno zmago ljudje, ki so svojo udanost do nje z dejanjem dokazali. Samo za take se ni bati, da bi jo izdali. Voditelji pa morajo tudi biti silni in krepki ljudje, pravi politični titani, ki bodo z revolucioniranjem javnega mnenja naravnost pometli z vsem gnillim. Kdor pa pozablja na nauk težkih izkušenj, ta

Pred odločilno sejo demokratičnega kluba.

Beograd, 30. januarja. V demokratičnem klubu je bilo včeraj precej živahno. Veliko število narodnih poslancev se je že zbralo, a posebno delavnost prikazujejo pristaši Ljube Davidovića. Celo popoldne so se vršile poedine konference.

Pričakuje se, da bo danes trajala seja demokratične stranke ves dan in da bo sprejet sklep o spojitvi vseh demokratičnih elementov v parlamentu, ki se bo izvršil v 2 do 3 dneh dneh.

Viharna skupščina rad. omladine proti Pribičeviću.

Beograd, 30. januarja. Včeraj se je vršila protestna skupščina, ki jo je odredila radikalna omladina proti govoru Svetozarja Pribičevića v Zagrebu.

Ze zgodaj zjutraj so se začeli zbirati ljudje ob knezovem spomeniku, ker se je pričakovalo, da pride do spopada. Zbral se je radovedni svet, radikalni omladinci in njihovi nasprotniki.

Ko je otvoril Peter Milovanović, predsednik radikalne omladine, skupščino, je nastalo peklensko vpitje in se je takoj videlo, da sta na skupščini dve močni skupini druga proti drugi. V takem razpoloženju je potekla cela skupščina, a pravzaprav sta bili to skupščini, na katerih sta govorila dva govornika istočasno. Na koncu sta bili sprejeti dve resoluciji.

Ves čas so se čuli vzkliki: Doli Pribičević! Živio Pribičević! Doli policijski radikali! Živio Velja Vukičević! Opazilo se je, da je prišel na zborovanje voditelj

TUDI VUKIČEVIĆ DEMANTIRA RADIĆEVE VESTI.

Beograd, 30. januarja. Glede na izjave Stjepana Radića v Zagrebu novinarjem, je dal predsednik vlade Velja Vukičević sledečo izjavo: Nikakih razgovorov nisem vodil z Radićem o razbitju sedanje koalicije. Razgovori so se vodili samo, da pojde on s svoje strani v sedanjo vlado in da se na ta način koalicija z njim razširi. On je zelo neresnično in tendenciozno podal najine razgovore. Nisem izmed tistih ljudi, ki objavljajo razgovore dveh politikov brez odobrenja drugega, a ako bo potrebno, bom objavil cel potek razgovorov in kako je sploh do teh razgovorov prišlo.

SPAHO SE VRNIL V BEOGRAD.

Sarajevo, 20. januarja. Sinoči je odpoval v Beograd minister trgovine dr. Spaho s podpredsednikom narodne skupščine dr. Hrasnico in ostalimi narodnimi poslanci iz Bosne.

MARINKOVIĆ V AVDIENCI.

Beograd, 30. januarja. Od 6. in pol do 7. in pol je bil dr. Marinković v avdienci pri kralju. Nato je posetil Marinković Vukičevića in z njim konferiral. Marin-

ni za vodilno vlogo, ker bo pri prvi priliki ponovil staro napako.

Samo prazna fraza je zato trditev, da gre danes za demokracijo in slične lepe stvari. Gre le za oblast in samo zato je tudi mogoče, da sta se našla v enem obzoru dva tako različna politika, kakor sta Radić in Pribičević. Samo boj za oblast pa pojasnjuje tudi zadnjo uganko, da gre g. Davidoviću kljub vsem svojim slabim izkušnjam skupno z Radićem in Pribičevićem.

Zato pa opustite tudi vse sanje in iluzije in zato je široka javnost brez zanimanja za današnjo sejo demokratičnega kluba, ker je spoznala že dostikrat efekt takih »odločilnih« seji. Ostalo je vendarle vse pri starem.

Velja Vukičević je konferiral z radikalnimi ministri tudi o političnih vprašanjih. Bilo je govora tudi o meetingu radikalne omladine proti Pribičeviću. Vlada je izdala naredbo policijskim oblastim, da kontrolirajo, da se Pribičević pristaši iz okolice ne zbirajo v Beogradu. Vendar pa je prišlo veliko število njegovih pristašev, zlasti iz Vojvodine. Pribičević je bil ob 12. in pol v avdienci na dvoru.

novosadske Orjune. Govorniki so bili neprestano moteni z vzkliki in protesti. V nekem trenutku so se začele dvigati pesti in palice. Ko je začel govoriti radikal Stevo Paunović, se ni moglo nič slišati, a demokrat in samostojni demokrati so začeli metati blato in kamenje. Nastala je gužva in ljudstvo je začelo bežati na vse strani. Med demokrati in samostojnimi demokrati sta bila narodna poslanca Vilder in Kosanović, čijih navzočnost je radikalne nasprotnike posebno opogumila.

Na koncu sta bili prečitani dve resoluciji in sicer ena radikalne omladine, v kateri se oboja Pribičević in njegovo delo in druga, v kateri demokrati in samostojni demokrati odobravajo njegovo delo.

V medsebojnem vrvenju je bilo več ljudi težje ali lažje ranjenih. Po skupščini je policija izvršila več aretacij.

kovića so čakali demokratični ministri v njegovem kabinetu in se je tam vršila seja glede nastopa demokratičnih ministrov na današnji seji demokratičnega kluba.

ZAHTEVE URADNIŠKE ZVEZE.

Beograd, 30. januarja. Včeraj dopoldne je imel upravni odbor uradniške Zveze zaključno sejo. Na seji je bila sprejeta resolucija, v kateri se protestira proti znižanju draginjskih doklad in redukciji uradništva. Zahteva se depolitizacija uprave.

OBC. VOLITVE V PETROVARADINU.

Petrovaradin, 30. januarja. Na včerajšnjih mestnih volitvah je glasovalo od 1315 volilcev 983. Radikali so dobili 6 mandatov, združeni meščani s federalisti 1, radičevci 10 in samostojni demokrati 3.

Doznava se, da se bodo v mestnem svetu združili radičevci, samostojni demokrati in blokaši in bo potemtakem imela delovna večina 14 zastopnikov proti 6 opozicije. Mestni župan bo izvoljen iz radičevskih vrst.

SESTANEK TITULESCA Z MUSSOLINIJEVIM UBLAZIL STANJE NA BALKANU.

Bukarešta, 30. januarja. »Adeverul« poudarja v uvodnem članku, da se je sestanek med Mussolinijem in Titulescom vršil v kritičnem momentu mednarodne politike. S tem posvetovanjem pa so odstranjene mnoge ovire, ki bi lahko bile nevarne za situacijo v Srednji Evropi in na Balkanu. V prvi vrsti je ublažen spor, ki že dalje časa obstoja med Italijo in Jugoslavijo, a verjetno bodo tudi odnosi med Malo antanto in Madjarsko s tem poboljšani.

DR. SUBOTIĆ ZBOLEL.

Beograd, 30. januarja. Predsednik finančnega odbora narodni poslanec dr. Subotić je zbolel na pljučnici. Njegovo stanje je precej kritično.

Radić govori.

Zagreb, 30. januarja. Včeraj je imel Stjepan Radić v Pušci Bistri zborovanje, na katerem je med drugim govoril tudi o sporazumu s Pribičevićem. Poudarja, da pomeni ta sporazum veliko stvar. Vsa Hrvatska je tako edina, da ne more niti miš notri. To je veliko delo in bo jutri gotovo tudi z Davidovičem. On je kakor David. Dolgo že pripravlja svojo fračo. Ako bo začel streljati na Vukičevića, Vukičević je Goljat in bo odlelel in se ne bo nikdar več povrnil. Nočemo, da bi vedno bili nekateri zgoraj in drugi spodaj. Hočemo, da bomo vsi skupaj v kolu, da držimo drug drugega za roko. Imamo temelj in to je splošna volilna pravica. Za nas je padlo 400.000 kroglic, Pribičević jih ima 200.000 in Davidović 400.000, Joca Jovanović 146.000. To je več ko milijon. To kar delamo že nad 20 let in s Pribičevićem že nad 3 mesece, pomeni naš velik uspeh. Mi smo nanes zrela ljudje. Danes ima vsako selo več zrelosti, kakor je je nekdanj imela cela naša domovina. Ko mi pridemo v parlament, radikali kar gledajo in vprašujejo kaj pa je to. Oni vidijo to slovo in ljubav. Zato je potrebno, da ostane hrvatski seljaški narod na tej podlagi.

PLENARNA SEJA NOVINARSKEGA UDRUŽENJA.

Zagreb, 30. januarja. Včeraj je bila plenarna seja centralne uprave jugoslovenskega novinarskega združenja, na kateri je bila sprejeta tale resolucija: Ker se glavna seja, odrejena za danes na Bledu, zaradi tehničnih in drugih težkoč ni mogla vršiti, so se sestali danes v Zagrebu pooblaščenci delegati vseh sekcij JNU, da razčistijo vprašanje Udrženja, ki ne trpi več odložitve. Delegati vseh sekcij so konstatirali soglasno, da je v bistvenem interesu JNU, da takoj uveljavi sporazum, ki je bil sklenjen med sekcijami na konferencah 6. novembra 1927 in 3. januarja 1928.

Zaradi tega je bila vzeta na znanje ostavka dosedanje centralne uprave. Nova centralna uprava, ki se po sporazumu sestoji iz prvih funkcionarjev vseh sekcij, je prevzela danes društvene funkcije. Razpoložljiva imovina se vloži v novinarski penzijski fond. Nova centralna uprava je sestavljena takole: predsednik Franc Smodej, narodni poslanec, I. podpredsednik Joša Ivanišević, predsednik sarajevske sekcije, II. podpredsednik Triva Militar, podpredsednik novosadske sekcije, I. sekretar Predrag Milojević, podpredsednik beograjske sekcije, II. sekretar dr. Milivoj Dežman, predsednik zagrebske sekcije, blagajnik Juraj Banjac, podpredsednik beograjske sekcije. Revizorji so Dragiša Lapčević, predsednik beograjske sekcije, Stanko Virant, predsednik ljubljanske sekcije in Slavko Vodvarška, tajnik zagrebske sekcije.

ROMUNIJA VNDARLE NASTOPI ZARADI MONOŠTRSKA AFERE.

Pariz, 30. januarja. »Petit Parisien« je prejel iz Rima vest: Titulescu je izjavil v nekem intervjuu, da je Rumunija sklenila, da skupno z ostalima državama Male antante izroči Društvu narodov monoštrsko afero.

SPORTNE VESTI.

Beograd, 30. januarja. Včeraj se je vršila tekma med Jugoslavijo in Jedinštvom, ki se je končala z rezultatom 3:0. Zagreb, 30. januarja. Včeraj so bile tekme za Balokovićev pokal. Gradjanski : Derby 7:1, Concordia : Železničarji 5:0, Viktoria : Croatia 3:2, Hašk : Poštariji 12:2.

Pred pričetkom volivnega boja na japonskem.

Ne samo v Franciji, Nemčiji, Ameriki in najbrže v Angliji, temveč tudi na Japonskem bodo letos volitve.

Japonske volitve pa bodo imele še poseben pomen, ker bodo Japonci letos prvič volili na podlagi splošne in enake volivne pravice, ki se pa razleza le na meške.

V glavnem se bo vodil boj med opozicijsko stranko Miuseto in vladno Sejnka. Prva je bolj meščanska in trgovska stranka, druga pa ima svojo glavno zaslombo na deželi. Težko je reči, katera je bolj fevdalna in reakcionarna, kakor bi rekli naši socialisti. Tudi sile obeh strank so približno enake, kakor so dokazale pred kratkim končne volitve v deželne zbornice. Z neznatno večino je zmagala vladna Sejnha in to predvsem vsled svojih »demokratičnih« odredb, da je brezobzirno pogoltna iz službe vse uradnike, ki niso bili dovolj odločno za njo. Celo gimnazijski ravnatelji so morali v pokoj, če so bili pristaši opozicijske Miuseto. Volitve se je udeležilo le 55 odstotkov volivcev in ministrski predsednik baron Tanaka je bil s tem rezultatom zelo zadovoljen. — Splošna volivna pravica je pač tudi na Japonskem le dekoracija in Japonska bo še dolgo čakala, predno bo splošna volivna pravica res v službi demokracije. To so bridko občutili tudi socialisti, ki so dobili od 1500 mandatih le 28. V znatni meri je pripomogla k njih porazu njih razcepjenost in pa strah, da izgube vsled komunistične agitacije popularnost med delavci. Komunistična stranka je seveda na Japonskem prepovedana.

Volitve na Japonskem se vrše na način,

ki bi delal čast tudi madjarskim volitvam. Ni pa še toliko nasilja, kakor pa je glavno orodje podkupovanje. To se vrti čisto odkrito in deločena je tudi fiksna taksa. Dokler ni imela Japonska splošne in enake volivne pravice, je bilo na Japonskem 3 milijone volivcev, od katerih pa so imeli volivno pravico le tisti, ki so plačali najmanj 3 jense davka. Te 3 jense (okoli 150 Din) je plačal volivec običajno ob vpisu v volivni imenik. Večinoma je plačala seveda te 3 jense stranka in poleg tega še 2 jense volivcu kot nagrado, da je volil njenega kandidata. Ker je sedaj splošna volivna pravica, odpadejo ti trije jeni in strankam bo treba plačati volivcu mesto 5 le 2 jense. Toda stranke zaradi tega ne bodo nič na boljšem, ker je vsled splošne volivne pravice naraslo število volivcev za 10 milijonov. Majhne stranke zato ne bodo dosegle posebnih uspehov, ker kdo jim bo dal denar za toliko milijonov volivcev.

Zmagati bodo morale pa še drug strošek. Vsak kandidat mora namreč deponirati gotovo vsoto in če ne dobi gotovega števila glasov, potem zapade dponirana vsota v korist države.

Politična naobrazba ljudstva je na Japonskem še zlasti na nizki stopnji in zato je splošna volivna pravica v korist samo onim, ki imajo denar. Podražila je volivni boj v tej meri, da sedaj manjše stranke ne bodo mogle niti postaviti kandidatov. Japonci ima poleg tega to navado, da radikalno misli, konservativno pa voli. Niti najmanj ga ne moti, da voli kandidata, ki ga zaničuje. Je pač tako, da čez noč ne more napredovati no-

ben narod in da tudi splošna volivna pravica ni noben absolutno dobro.

Kdo bo pri volitvah zmagal, ni gotovo, dasi je zmagal baron Tanaka verjetna. Miuseto nima nobene njemu enake osebnosti. Pa tudi če ne bi zmagala njegova stranka, bo ostal Tanaka skoraj gotovo na krmilu. V tem slučaju bo pač toliko poslancev, kolikor jih je za večino nepotrebni, podkupljenih in — mirna Bosna.

To in ono.

RESOLUTNA NEVESTA.

Šef-zdravnik zdravilišča za živčno bolne v Parizu Louis Pelletier je poročil te dni mlado, šele nedavno promovirano zdravnico. Do poroke je prišlo pod prav nenavadnimi okoliščinami.

Ana Charbolier je bila preje v bolnici, katera šef-zdravnik je dr. Pelletier, bolniška strežnica. Mladi mož se je v dekleta zaljubil in razvilo se je med njima ljubezensko razmerje. Pelletier je deklici obljubil, da jo bo poročil. Pregovoril je je, da se inskribira na univerzo. Ko je končala študije ter postala Pelletier-ova asistentka, ga je spomnila na njegovo obljubo in zahtevala, da jo poroči. Dr. Pelletier ji je odgovoril, da jo poroči če napravi rigorozne in promovira za doktorico. Dekle se je požurilo in pred dvema mesecema res promovirala. Kljub temu pa zdravnik svoje obljube ni hotel izpolniti. Izgovarjal se je, da nasprotujejo zakonu njegovi svojci, predvsem njegov bogati stric, od katerega pričakuje veliko dedščino in kateremu se radi tega ne sme zameriti, ker sicer riskira, da mu ne zapusti ničesar. Gospodična Charbo-

lier se je navidezno v svojo usodo udala. Odpovedala je službo ter prekinila z zdravnikom vse stike.

Pred par dnevi pa se je pripetilo nekaj nepričakovane. Okoli 10. zvečer se je pojavil v bolnici eleganten mladenič z velikimi očali na nosu ter izjavil, da hoče govoriti z dr. Pelletierom. Kljub temu, da je dejal portir, da je dr. Pelletier že v postelji, je hitel neznanec v njegovo privatno stanovalje. Kaj se je nato zgodilo, se je izvedelo šele pozneje iz pripovedovanja zdravnika. Mladi mož je vstopil v dr. Pelletierovo spalnico ter zdravnika, ki je že spal zbudil. Nato je vrgel svoj širokokrajnik in svoja velika očala na mizo. Tedaj je opazil dr. Pelletier na svoje nemalo začudenje, da je mladi »mož« — njegova bivša nevesta. Mlada dama je potegnila iz žepa samokres ter zagrozila zdravniku, da ga pri priliki ustrela, če ne podpiše izjave, ki mu jo je držala z drugo roko pod nos. Z izjavo se je imel dr. Pelletier zavezati, da bo svojo bivšo nevesto poročil. Zadnja klavzula izjave se je glasila: »S tem potrjujem, da sem se odločil brez vsakršne zunanje prisile, da bom gospodično Charbolier poročil.« Zdravnik je zrl par sekund na revolver, nato pa vzel pero, ki mu ga je vročila prav tako gospodična Charbolier ter izjavo podpisal. Medtem je alarmiral vratar policijo. Gospodična Charbolier je bila aretirana. Pri aretaciji se je izkazalo, da revolver ni bil nabasan. Zdravnik se je podal s stražnikom in aretirankom na policijo, kjer je dosegel, da so gospodično Charbolier takoj izpustili. Par dni pozneje je bila poroka.

Poravnajte naročnino!

Charlie Chaplin.

— Pogosto me ljudje sprašujejo, ali udeležim vse svoje načrte in ali je lahko napraviti smešen film. Večkrat si želim, da bi publika mogla videti ves postanek filma od začetne ideje pa do končne izbire najboljših snimanih travkov za definitivno izdajo. Večkrat sem kar preplašen, koliko tisoč metrov je treba filmati, da se doseže dober film. Za film, dolg 700 metrov, je včasih treba posneti dobrih dvajset tisoč metrov. Za film dvajsetih kilometrov pa je treba skoraj dvajset ur projekcije. Toliko je treba torej filmati, da se pride do dobrega traka, koljega projekcija traja samo dvajset minut.

Če imam kako novo misel in delam načrt za nov film, se z njim mučim nekaj časa, a če mi stvar ne gre izpod rok, potem jo pustim in preidem k drugi. Mnenja sem, da človek ne sme izgubljati časa s stvarjo, ki mu trenutno ne gre izpod rok. Res je, da je treba osredotočiti vso svojo energijo na to, kar se dela. Če pa kljub temu stvar ne uspeva, je bolje poskusiti s čim drugim in se pozneje vrniti na izvirno idejo, če se ima do nje zaupanje. To je bil vedno sistem, ki sem se ga posluževal pri delu.

Če delam, zaupam edino samemu sebi in samo svoji lastni sodbi. Včasih so nekateri, ki so gledali moje delo, zelo hvalili ravno kar

snimane prizore in se na njih naslajali. Jaz sem jih pa kljub temu zavrgel, ker se mi ni sodeli dovolj smešni. To pa ne radi tega, ker se smatram za bolj fino čutečega kot drugi, temveč ker vsa hvala ali slaba kritika filma gre na moj račun. Jaz ne morem reči začetkom predstave: »Cenjeno občinstvo, če se ne boste smejali, nisem jaz kriv, kajti meni samemu se to tudi ni zdelo smešno. Film se je dopadel onim, ki so bili v moji družbi in jaz sem pristal na njih mnenje.«

— Še druga točka je, radi katere ponavadi ne verjamem kritiki ljudi, ki prisostvujejo mojemu snimanju. Moj fotograf in moji asistenti so tako navajeni na moje igranje, da se mi skoraj nikoli ne smejejo. Če pa napravim v igni napako, potem se zasmemo in jaz si lahko mislim, da je prizor smešen. To sem šele doznal, ko sem jih slučajno enkrat po nekem prizoru vprašal, zakaj so se ves čas smejali. Dejali so mi da radi tega, ker sem se bil zmčtil, in tedaj sem šele videl, kako težke posledice bi lahko imel zame takšen smeh. Zato sem sedaj zadovoljen, da se moji igri le redko smejejo. Najbolj pazim na to, da ne pretiravam, ali pa, da ne naglašam samo ene točke. Lažje je ubiti smeh s pretiranjem, kakor s katerikoli drugim sredstvom. Če bi se preveč spakoval, če bi koga presurovo podrl, ali če bi karkoli uganjal pretirano, za film ne bi imelo vrednosti.

— Obvladovati se, je zelo važna stvar ne samo za igralca, temveč za vsakega drugega človeka. Potrebno je, da človek obvladuje svoj temperament, svoj tek, svoje slabe lastnosti in vse drugo. Eden vzrokov, radi katerih ne ljubim posebno svojih prvih filmov, ki sem jih snimal, je ta, da je bilo v onem položaju zelo težko obvladovati se. Če človek zaluča svojemu bližnjemu eden ali dva kosa kremerne torte v obraz, je to smešno, toda če ta smeh zavisi edino od lučanja kremerovih tort, postane film kmalu dolgočasen. Jaz morda s svojo metodo nimam vedno uspeha, toda tisočkrat ljubše mi je, če povzročim smeh z inteligentnim nastopom, kakor pa s surovostmi ali z banalnostjo. Nikakr skrivnost ni spraviti občinstvo v smeh. Moja skrivnost obstoji v tem, da sem imel odprte oči in pozornost usmerjeno na vse možnosti, ki bi se dale uporabljati v mojih filmih. Studiral sem človeka, kajti brez tega študija ne bi bil mogel v svoji stroki ničesar opraviti. Kot sem že poprej rekel, je poznanje človeka podlaga vsakega uspeha.

To so Chaplinove misli o umetnosti. K sklepu omenimo še enega njegovih izrekov: »Umetnost obstoja v tem, da se zakrije izurjenost.« S tem smo podali marsikatero globoko misel o pomeni umetnosti in predvsem o gledališki umetnosti. Vsakdo, ki se dandanes bavi s katerokoli umetnostjo, ali jo pa

samo proučuje, bo moral upoštevati globoko zamišljene besede velikega Chaplina, prvega pravega umetnika najmlajše umetnosti, ki je pravzaprav šele v povojih.

12. poglavje.

Charlie pri delu.

Malo je tistih, ki lahko rečejo, da so videli Chaplina pri delu. Svoje delo vzame zelo resno. Vrti ga sistematično in preiščeno in zato tudi ni eden tistih Americanov, ki nove filme proizvajajo kar na duceate. Chaplin dogotovi komaj enega ali dva filma na leto, toda ti so točno preiščeni in pretehtani v vse najmanjše posameznosti.

Ko je začel žeti v početku svoje kariere velikanske uspehe, je proizvajal svoje komične filme z vprav matematično naglostjo in točnostjo. Toda, ko je polagoma postal svoj lasten gospod, svoj lasten avtor in direktor, kakor tudi igralec, se je vse to spremenilo. On sam si je najbolje svest, kot le malokdo drugi na svetu, da ni nič težjega, kot ustvarjati v istini komične filme. Šeststo metrov kake Chaplinove komedije je sad večmesečnega resnega dela ter potrpežljivega in vestnega iskanja, kateremu se je posvetil prvojenj umetniški čut tega genija, ki je napram samemu sebi tako strog sodnik.

(Dalje prih.)

Carinsko posredniški in špedicijski bureau

» GROM «

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41
Naslov brzejavkam: »GROM«. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.
Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.
Zastopniki družbe spainih voz L. O. E. za ekspresne pošiljke.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
nudi

najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. — Telefon šte. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadst.

Celjska mestna hranilnica v Celju razpisuje službo

uradnika

popolnoma izvežbanega v vseh strokah hranilničnega poslovanja.

Lastnoročno pisane, s potrebnimi podatki in prilogami opremljene prošnje se sprejemajo do

20. svečana 1928.

LJUBLJANA - GREGORČIČEVA ULICA 23 - TEL. 2552

TISKARNA TRG.-IND. D. D. **MERKUR**
SE PRIPOROČA
ZA TISK VSAKOVRSNIH
TISKOVIN ZA TRGOVCE, OBRTNIKE,
INDUSTRIJCE IN URADE.
LASTNA KNJIGOVESNICA.

MALI OGLASLI

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—.

Šivilja,

dobro izurjena, išče službe. Gre šivati tudi na dom. — Naslov v upravi lista.

Drva - Čebin

Wolfova 1/II. - Telef. 2058.

Proda se

lepa, srebrna, starinska moška verižica in ura, primerna za narodno nošo. — Natančneje se izve v upravi lista.

Širite 'Narodni Dnevnik'.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

USTANOVljena 1900.

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

USTANOVljena 1900.

Delniška glavnica:
Din 50.000.000.—

Podružnice:
Brezice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, Gorica, Trst.

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana.

Tel. šte. 2861, 2413,
2502, 2503.

Skupne rezerve ca:
Din 10.000.000.—

Se priporoča za vse bančne posle.